

Notat

Kortlægning af musik for børn og unge i København

I Københavns Kommune er der stor efterspørgsel efter musiktilbud til børn – det gælder både de kommunale tilbud og de private. I de kommunale tilbud er der lange ventelister, og det har betydet, at antallet af fx private musikskoler har været i stigning.

Resultater fra VIFO's undersøgelse af Danskernes Fritidsvaner 2020 viser, at sang og musik (f.eks. kor og instrumentalundervisning) er den mest populære fritidsaktivitet blandt børn og unge (7-15 år) med en deltagelse på 19 pct. i løbet af det seneste år. Undersøgelsen viser samtidig, at deltagelsen i fritidsaktiviteten "sang og musik" er størst i bykommunerne.

Ifølge Dansk Statistik (2021) bor der i København 115.779 børn i alderen 0-18 år og samlet 189.981 børn og unge i alderen 0-24 år.

Dette notat indeholder dels en kortlægning af kommunale musiktilbud og egnede faciliteter på tværs af forvaltninger. Dels en beskrivelse af de private tilbud og muligheden for kommunal støtte til disse samt en beskrivelse af hvad der er af mulighed for udvidelse af de kommunale tilbud.

Kommunale tilbud - Kultur- og Fritidsforvaltningen

Aftenskoler: Aftenskoleaktiviteter er i udgangspunktet for voksne. Men enkelte skoler har også aktiviteter/undervisning for børn. Det gælder fx de to 'rene' musikaftenskoler Rytmisk Center og Copenhagen Music.

Rytmisk Center er en aftenskole, der ligger på Vesterbro i København, der årligt tilbyder over 600 forskellige kursustilbud. Rytmisk Center har tilbud på alle niveauer – fra nybegynderen til vækstlagsmusikeren.

For børn og unge tilbydes sang- og instrumentalundervisning, fx bas, blæsere, guitar, klaver/keyboard og trommer.

For de helt små børn (2-6 år) udbyder Rytmisk Center rytmikundervisning.

21. december 2022

Edoc sagsnummer
2022-0367213

F2 sagsnummer
2022 - 17824

Center for Kultur- og
Fritidsaktiviteter

Gyldenløvesgade 15
1602 København V

E-mail
TG4W@kk.dk

EAN-nummer
5798009780515

Ud over undervisning i skolens egne lokaler afholder de også aften-skoleundervisning på forskellige folkeskoler rundt om i byen.

Antal medlemmer:

- 0 - 12 år (årg. 2021 - 2009): 429 medlemmer
- 13 - 18 år (årg. 2008 - 2003): 405 medlemmer
- 19 - 24 år (årg. 2002 - 1997): 22 medlemmer

Copenhagen Music er godkendt som aftenskole og er en musikforening for ensembler. De holder til på Valby Stadium - på 'Musiktribunen' - og faciliterer i alt 10 forskellige ensembler.

I Copenhagen Music er der derfor mulighed for både at spille i Showband, i Brassband, i Polkaband, Jazz/Brass punktband samt i ensemble for funky blæsermusik.

Derudover har de også en række korenssembler inden for forskellige genrer: Rockkor, vokalensemble, showkor, rytmisk og a cappella-kor. 200 unge mennesker er en del af Copenhagen Music.

Antal medlemmer:

- 0 - 12 år (årg. 2021 - 2009): 0 medlemmer
- 13 - 18 år (årg. 2008 - 2003): 1 medlem
- 19 - 24 år (årg. 2002 - 1997): 14 medlemmer

Deltagerkvotienten på aftenskolehold er typisk omkring 20, dvs. for almindelige hold (ikke instrumentalundervisning) er der plads til 20 børn/unge. For instrumentalundervisningen er holdkvotienten, jf. Retningslinjer for støtte til folkeoplysning i København, fastsat til 2-8 deltagere.

Folkeoplysende foreninger: Der er også en række folkeoplysende foreninger i København, der tilbyder musik- og sangaktiviteter for børn og unge. Alt fra samspil, til instrumental instruktion samt korskang og en række kulturelle etniske foreninger, hvor det i højere grad handler om folkløse og om at holde den musikalske arv i hævd. Af folkeoplysende foreninger, der tilbyder musikundervisning i gængs forstand til børn kan nævnes:

- Byens Musikskole (medlemmer i alt: 1019)
  - 0-12 år: 906 medlemmer
  - 13-18 år: 96 medlemmer
  - 19-24 år: 15 medlemmer
- Børneakademi Unikum (medlemmer i alt: 267)
  - 0-12 år: 254 medlemmer
  - 13-18 år: 11 medlemmer
  - 19-24 år: 1 medlem
- Musik i Folkeskolen (medlemmer i alt: 197)

- 0-12 år: 189 medlemmer

Derudover er der en række øvelokaleforeninger i København, hvor en del af dem også har børnemedlemmer/unge medlemmer. Øvelokaleforeningerne har typisk som funktion at de stiller lokaler til rådighed hvor grupper eller enkeltmedlemmer kan øve deres musik. Det drejer sig fx om de tre store foreninger, der har flere hundrede medlemmer:

- Musikforeningen Rusk
- MUVE
- EKHO-EKHO¹ (35 medlemmer under 20 år)

Endelig er der de lidt mindre 'bunkerforeninger', hvor følgende tre foreninger har medlemmer under 25 år:

- Musikbunkeren
- Rytmisk Musik KBH
- Bedrock

Kommunale tilbud - Børne- og Ungdomsforvaltningen

Som kommune er man forpligtet til at drive en musikskole – enten som kommunal institution eller som selvejende institution med kommunalt tilskud.

I København ligger Musikskolen i Kødbyen side om side med de øvrige kulturskoler – Billedskolen og Teaterbutikken.

Ligeledes er en kommune forpligtet til at tilbyde kommunens unge et relevant ungdomsskoletilbud. I København tilbyder Ungdomsskolen (KKU) fritidsundervisning typisk på kommunens folkeskoler.

Københavns Kommunes Musikskole: Københavns Kommune kan pt. ikke dække den store efterspørgsel, der er for fritidsundervisning i musik. Det ses ved, at Musikskolens venteliste pr. august 2022 var på 737 elever.

Ud over på selve Musikskolen i Kødbyen foregår en del af undervisningen rundt omkring i hele byen. Typisk på kommunens folkeskoler. Pt. er der musikskole på følgende skoler i København:

- Brønshøj Skole
- Katrinedals Skole
- Korsager Skole
- Rådmandsgades Skole
- Skolen på Amagerbro
- Skolen ved sundet Sundet

---

¹ EKHO-EKHO er ikke godkendt som folkeoplysende forening, men modtager tilskud efter kommunalfuldmagtsreglerne.

Af andre faciliteter, hvor Musikskolen afholder undervisning, kan nævnes:

- Sankt Annæ Gymnasium
- Børnekulturhuset Sokkelundlille (KFF-institution)

Musikskolen tilbyder undervisning i alle former for instrumentalspil, herunder forskellige former for sammenspil.

Københavns Kommunes Ungdomsskole: Københavns Kommunes Ungdomsskole (KKU) er en bydækkende enhed med tilbud til unge københavnere i form af fritidstilbud, heltidsundervisning og 10. klasse. Ungdomsskolens kerneopgave er at understøtte unges personlige, sociale og faglige trivsel og udvikling.

Fritidsundervisningen foregår primært efter skoletid. Hvert år udbydes omkring 500 forskellige aktiviteter til unge mellem 13-18 år, der spænder over kreative, musiske og sportslige hold, workshops etc. til en række forskellige boglige hold. I alt benytter ca. 6.000 elever sig hvert år af et af områdets aktiviteter. Det svarer til ca. 25 procent af målgruppen.

Ungdomsskolen har årligt ca. 150 hold indenfor kategorierne kreative hold og musik, dans og drama. I skoleåret 2021-22 ca. 2.400 unge har benyttet sig af denne mulighed.

Af musiske fag i Ungdomsskolen kan nævnes instrumentundervisning (guitar – akustisk og elektrisk - tromme, bas, klaver mv.), men også bandundervisning, hvor man lærer samspil.

Derudover tilbyder KKU tilbyder også fx *DJ Skole og Scratch*, hvor der undervises i DJing, beatproduktion og Remixing. Eller *LP22 Vinyl*, hvor de unge får mulighed for at skabe og udgive deres egen vinylplade med originale kompositioner.

Sankt Annæ - Folkeskole og Gymnasium: Fra 3. klasse kan alle elever i de københavnske folkeskoler søge optagelse i Sankt Annæ's Folkeskole. Består de optagelsesprøven, kan de blive en del af Sangskolen.

Der sendes hvert år informationsmateriale om Sangskolen ud til alle københavnske 2. klasser.

Sankt Annæ Gymnasium er Københavns musikgymnasium. Gymnasiet har sit eget symfoniorkester, big band og tre kor.

Private tilbud

Private musikskoler: En del private musikskoler har hidtil udbudt undervisning på kommunens folkeskoler. Kommunen må imidlertid ikke stille lokaler til rådighed for private virksomheder, medmindre der er tale om overskudskapacitet. I så fald skal skolerne betale

markedsleje for at benytte kommunale faciliteter, og det afspejler sig naturligvis i størrelsen af deltagerbetalingen.

Med varslet om at der fremover vil blive afkrævet markedsleje for brug af kommunale faciliteter har enkelte af de private musikskoler i stedet søgt om godkendelse som folkeoplysende foreninger, så de fortsat kan få stillet kommunale faciliteter vederlagsfrit til rådighed.

Børne- og Ungdomsudvalget bad på et møde før sommerferien om, at Børne- og Ungdomsforvaltningen udarbejder en eller flere modeller for, hvordan private musikskoler kan bruge folkeskolernes musiklokaler omkostningsfrit, når de etablerer musikundervisning for folkeskolens elever i fritiden. Forvaltningen arbejder på en vurdering af mulighederne, hvorefter sagen forelægges for udvalget.

Musikfaciliteter i København

Kommunale musiklokaler:

Langt størstedelen af de kommunale musiktilbud foregår i folkeskolernes musiklokaler, som Kultur- og Fritidsforvaltningen jf. Folkeoplysningsloven stiller vederlagsfrit til rådighed for foreninger og aftenskoler. Og skolerne udlåner gerne til fritidsbrugere så længe Kultur- og Fritidsforvaltningen står inde for, at der bliver taget vare på skolens musikudstyr.

Derfor foregår der også en form for udvidet screening af de foreninger og aftenskoler, der søger tider i musiklokaler; herunder at deres formål skal være inden for musikgenren.

Foreninger og aftenskoler har også mulighed for at benytte kommunens kulturhuse til musikaktiviteter. Og her er især salen i Osramhuset populær.

Der er for øjeblikket 16 deciderede musiklokaler på skoler i udbud igennem Foreningsportalen, hvor lokaler anvises efter Retningslinjer for støtte til folkeoplysning i København til folkeoplysende foreninger og aftenskoler.

Ifølge de fastsatte udbudsperioder er den ugentlige kapacitet pr. lokale 51 timer. Udbudsperioden kan dog variere på de enkelte skoler, hvis f.eks. Musikskolen eller Ungdomsskolen har lokalet nogle dage efter lokal aftale med den enkelte skole.

Den gennemsnitlige belægningsgrad for de 16 musiklokaler er 29%.

Musiklokaler i udbud pr. 1. januar 2023		
	Belægning (timer/uge)	Belægningsgrad i pct.
Musiklokale, Amagerfælled Skole (musiklokale p.t. ikke udbudt)	0	0
Musiklokale, Bavnehøj Skole (under renovering)	0	0
Musiklokale, Blågård Skole (under renovering)	0	0
Musiklokale, Brønshøj Skole	4	8
Musiklokale, Damhusengens Skole (under renovering)	0	0
1 Musiklokale, Harrestrup Å Skole - Lykkebo Matrikel	4	8
Musiklokale, Heibergskolen (musiklokale p.t. ikke udbudt)	0	0
Musiklokale, Kildevældsskolen (under renovering)	0	0
Musiklokale, Lundehusskolen	14	28
Musiklokale, Nyboder Skole (under renovering)	0	0
Musiklokale, Nørrebro Park Skole	32	63
Musiklokale, Oehlenschlägersgades Skole (musiklokale p.t. ikke udbudt pga. ADK problemer på skolen)	0	0
Musiklokale, Peder Lykke Skolen (musiklokale p.t. ikke udbudt)	0	0
Musiklokale, Rådmandsgades Skole (musiklokale p.t. ikke udbudt)	0	0
2 musiklokaler, Skolen på Islands Brygge	35,5	34
Musiklokale, Skolen ved Sundet (under renovering)	0	0
Musiklokalet, Sundbyøster Skole	14	27
2 Musiklokaler, Tagensbo Skole	33,75	33
Musiklokale, Tingbjerg Skole	0	0
Musiklokale, Utterslev Skole	14	28
2 Musiklokaler, Vesterbro Ny Skole	26,75	26
2 musiklokaler, Vibenshus Skole	39,5	39
Musiklokale, Vigerslev Allés Skole	13,5	27
Musiklokale, Øster Farimagsgades Skole	2	4
Resultat	233	29

Derudover findes desuden 34 skoler, som ikke har musiklokaler i udbud til folkeoplysende foreninger. Det gælder f.eks. skoler, hvor der er kommunal musikskole, men også skoler, hvor der ikke er opsat ADK, eller hvor der blot ikke er indgået aftale om at udbyde musiklokale(r) til folkeoplysende foreninger.

Øvelokaler i forbindelse med kulturhuse: Valby Kulturhus har et enkelt øvelokale i kulturhusets kælder. Det udlejes på timebasis.

Derudover er der øvelokaler i containere på Østerbro og ved Prismen. Karensminde Kulturhus og Støberiet ved Blågårds Plads har også en øvelokalecontainer hver.

Ingen af ovenstående bruges særskilt til musik for børn og unge.

Muligheder for udvidelse af ovenstående musiktilbud

Som ovenstående viser, er der et varieret udbud af musiktilbud til børn og unge i København. Det ses også, at der er en udækket efterspørgsel på musikundervisning på Københavns Musikskole, hvor der er en lang venteliste, mens der på folkeskolerne er uudnyttet kapacitet på en række skoler, og dermed et potentiale for, at foreninger i højere grad kan benytte folkeskolernes musiklokaler til musikaktiviteter for børn og unge.

Børne- og Ungdomsforvaltningens tilbud under henholdsvis Musikskolen og Ungdomsskolen kan tænkes udvidet på forskellige måder.

Der blev til brug for budgetforhandlingerne for 2023 udarbejdet to budgetnotater om udvidelse af de to tilbud (efter politisk ønske):

1. Afskaffelse af ventelister på de tre kunstskeoler, herunder Musikskolen
2. Udvidelse af de kunstneriske fag i Ungdomsskolen

I budgetnotatet, udarbejdet af BUF, angående afskaffelse af ventelister på Musikskolen opereres med hel- eller delvis kapacitetsudvidelse. For hel kapacitetsudvidelse af Musikskolen anslår BUF omkostninger på 37,48 mio. kroner i årene 2023-26.

I budgetnotat om en udvidelse af de kunstneriske fag i Ungdomsskolen blev der opstillet et scenarie for, hvordan der kunne etableres en udvidelse af aktiviteter inden for de kunstneriske fag under ét for i alt 20 mio. kroner i årene 2023-26. Det bemærkes, at der ikke blev foretaget en særskilt vurdering af en mulig udvidelse af musikaktiviteter i Ungdomsskolen.

Der vil ved en eventuel udvidelse af tilbuddene skulle findes både økonomi og kapacitet til aktiviteterne. Samtidig vil det være

relevante af afsøge, hvordan man når en større del af målgruppen, hvilket ikke nødvendigvis kan sikres ved blot at opskalere eksisterende aktiviteter, men kan kræve andre formater og strategier.

Potentielle kapacitetsudfordringer: Som ovenstående tabel over belægningsgraden på folkeskolernes musiklokaler, er der i dag fint plads for flere folkeoplysende musikaktiviteter. Og efterspørgslen er der.

Efterspørgslen er der også på udvidelse af især Musikskolen. Det kan på sigt give kapacitetsudfordringer, da folkeoplysningens tilbud til børn og unge - den såkaldte primetime - typisk foregår i samme tidsrum som Børne- og Ungdomsforvaltningens to musiktilbud, Ungdomsskolen og Musikskolen.

Viser det sig, at der på sigt er behov for at udvide kommunens kapacitet til musikundervisning ud over folkeskolernes musiklokaler, vil det være en mulighed at kigge på fx kommunens kulturhuse?

Det ville forudsætte, at der blev sat penge af til indretning og indkøb af musikudstyr mv. Og det ville kræve, at lokalerne ikke ville kunne bruges til udlejning til selvorganiserede brugere i fritidsbrugernes tidsrum, hvilket potentielt ville kunne gå ud over kulturhusenes mulighed for at opnå deres indtægtskrav.

Krav til tilskudsmodtagere: Man kan også overveje at stille krav i tilskudsaftaler med ikke-folkeoplysende musikaktører, at de skal stille pladser rådighed for børn eller decideret initiere musikforløb for børn.

Det kunne også være et samarbejde med fx Musikskolen. Og her kunne Musikhuset på Vesterbrogade være et sådant eksempel, hvor foreningen stillede faciliteter til rådighed for et vist antal musikskoleelever.

Øvrige udbydere af musikundervisning i København

Københavns Kommunes Musikskoles relativt beskedne størrelse skaber et marked for andre udbydere af musikundervisning.

De andre aktører på markedet har mange forskellige profiler og er finansieret forskelligt. De bliver støttet via offentlige midler (kommune eller stat), brugerbetaling, fondsmidler, private bidrag eller en blanding af disse. Organiseringen er primært som folkeoplysende foreninger, men der er også få helt private udbydere blandt respondenterne.

Kultur- og Fritidsforvaltningen er ikke bekendt med det præcise antal, men i et forsøg på at kortlægge, hvor mange af de københavnske børn, der benyttede sig af øvrige musiktilbud i 2022, har KFF sendt et spørgeskema til ca. 55 aktører, som forvaltningen enten har været i kontakt med eller fundet via nettet. Det skal dog understreges, at der formentlig findes flere udbydere af musikundervisning i København.

I spørgeskemaet blev der spurgt ind til beskrivelse af musiktilbud, bydel, målgruppe og det årlige antal elever. Forvaltningen har modtaget svar fra 11 aktører, hvilket ikke giver et retvisende billede. Den forholdsvis lave svarprocent skal formentlig ses i lyset af, at der ofte kun fremgår en informationsmail på de forskellige aktørers hjemmeside, så spørgeskemaet ikke har kunnet målrettes specifikke medarbejdere.

Undersøgelsen viste, at de øvrige musikundervisningsaktører tilbyder en lang række forskellige tilbud på både instrumental- og sangområdet. Der er mange aktører, der tilbyder instrumentalundervisning indenfor guitar, trommer og klaver, men der findes også undervisning i fx cello, musical, klarinet og sangskrivning. Der er med andre ord en forholdsvis stor diversitet i udbuddet af de øvrige aktører (bilag 1).

Tilbagemeldingerne viser, at 3965 børn og unge mellem 0-25 i 2022 benyttede sig af de 11 øvrige tilbud der fremgår af bilag 1, og at undervisningen primært var koncentreret omkring Indre By, Nordvest, Valby, Ørestad og Østerbro.

Musik i kirker

Mange kirker har musiktilbud til børn.

Forvaltningen har derfor sendt et spørgeskema ud til de ca. 57 folkekirker, der findes i København. Heraf har 21 svaret på de samme spørgsmål, som også blev sendt til de øvrige udbydere af musikundervisning.

Svarerne viser, at ca. 4026 københavnere i 2022 har benyttet sig af kirkernes tilbud i de 21 kirker, der har besvaret spørgsmålene. I kirkerne tilbydes der primært babysalme og rytmik for de mindste børn, hvilket omfatter over halvdelen af tilbagemeldingerne. Der skal her tages hensyn til, at medfølgende forældre indgår i nogle af besvarelsene.

Babysalme er primært for de 0-1-årige, og kan derfor ikke karakteriseres som almindelig sangundervisning. Babysalme er dog ofte barnets første møde med sang, og er derfor medtaget i opgørelsen. Foruden babysalme og rytmik tilbyder flere kirker også korsang opdelt i hold, der svarer til forskellige klassetrin (bilag 1).

Ingen af de adspurgte kirker tilbyder instrumentalundervisning.

Folkekirkernes tilbud om rytmik og kor er spredt over hele byen.

Musikundervisning i kulturinstitutioner udbudt af Kultur- og Fritidsforvaltningen

Selvom Københavns Kommunes Musikskole ressortmæssigt hører under Børne- og Ungdomsforvaltningen, tilbydes der også musikundervisning i enkelte af Kultur- og Fritidsforvaltningens institutioner.

Det gælder blandt andet Børnekulturhus Amal, Osramhuset, Valby Kulturhus og Sydhavnens Bibliotek.

Ifølge besvarelsene har 155 børn og unge i 2022 modtaget et musiktilbud indenfor bl.a. DJ, begynderband, kor og instrumentalundervisning (bilag 1).